

Minnesanteckningar Föräldraforum 21/4 2015 Mikaeliskolan

Närvarande: Jan Bergman, Julia Bergman, Anna Johansson, Lisen Augustsson, Pernilla Bergström, Anki Hultman, Angelica Patek, Sara Johansson, Henrik Sandström, Karin Koller, Karolina Wetterblad

1 Ordförande Anna Johansson öppnar mötet

2 Inbjuden gäst, Inga de Jonge, pratar utifrån två frågeställningar

☒ Barnens utveckling

☒ Föräldrarnas roll

Inga är lärare i klass 2-3, har varit på skolan i 4 år och har totalt 34 års erfarenhet som waldorflärare i bl a Norrköping och Lund

Hon börjar med att lyfta en fråga hon ofta fått från föräldrar till barn i skolan, hur hjälper man som förälder bäst sitt barn i dess utveckling och i skolarbetet.

Kommer frågan upp i förskolan(eller lekskolan som många waldorfpedagoger föredrar) så har man tidigare varit mer modiga att framhärda i att TV(och tillkommande skärmtid) bör undvikas. Dels hinner det lilla barnen inte bearbeta syn- & hörselintrycken(speciellt med allt snabbare tempo i dessa). Det påverkar såväl sömn(drömmar) som efterföljande dags lekar som då kretsar mycket till att "komma ikapp" och bearbeta vad barnet upplevt.

Inga nämner också rapporter om att barn med hög TV-konsumtion i tidig ålder fick problem med synen då det är onaturligt för det växande ögat att fokusera länge på samma avstånd(till skärmen).

Längre fram nämner hon också pedagogikens sjuårsperioder där 0-7 ska präglas av känslan att "världen är god". Det är svårt att med TV och oövertvakat Internet skydda barnet mot hemska nyhetsbilder som de är för små för att kunna hantera.

Bakgrunden till waldorskolan (eller Steinerskolor som många länder kallar dem) är ju just Rudolf Steiner som ombads av fabrikör vid Waldorf-Astoria cigarettfabrik starta skola i den nya anda hans många föreläsningar inom filosofi föreskrev. (Steiner forskade i 13 år kring Goethe så mycket är givetvis även influerat från honom och andra tänkare vilket ibland glöms bort i den starka fokuseringen på Steiner, Jannes tillägg).

Första skolan startades 1919 i Stuttgart och den var väldigt modern då flickor och pojkar gick i samma klass, fokus låg på barnets utveckling och inte på att lära för samhällets behov av utbildad arbetskraft (Tyskland/Österrike var en period efter första världskriget även med dagens mått mätt mycket modernt i sina tankar då man var trött på militarismen och det gamla klassamhällets orättvisor, Jannes tillägg).

Steiners filosofi talar om 12 sinnen och indelade i högre, mellan och lägre där mer fysiska räknas till de lägre såsom balanssinne, rörelsesinne(motorik) etc. Smak, lukt, syn och värmesinne utgör(efter hågkomst) de mellersta och de högre utgörs av hörsel, språk, tanke och jagsinne som kan ses som de mellanmänniska sinnerna.

Eftersom han ansåg det växande barnen(och alla människor) ha denna uppsättning sinnen var det väsentligt att utbildningen han tog fram år barnen till fabriksarbetarna vid Waldorf-Astoria

att den beaktade alla delar. Han ansåg också att barnen bör lära sig saker utifrån den utvecklingsfas de är i vilket är grunden för den kursplan waldorfpedagogiken ännu följer (för tiden revolutionerande tanke, kanske fortfarande ;-).

Att motorik har koppling till inhämtning av kunskap i te x matematik är sådan som senare forskning bekräftat men redan då såg Steiner betydelsen av mångsidighet i utbildningen.

Inga tipsar så om två bra böcker för den som vill lära mer; "Med hjärtat i skolan" av Godi Keller (schweizare sedan länge verksam i Norge som för några år sedan besökte Mikaeliskolan och höll uppskattad föreläsning för föräldrar) samt "Waldorfpedagogik" av Christina & Örjan Liebendorfer som finns att köpa av på skolan av Helena Morrison.

Inga berättar att pedagogiken baserar sig på en tanke om barnets tre 7-årsperioder där ledorden i skolan (och hemmet) bör vara:

0-7 år Världen är god

7-14 Världen är skön (vacker)

14-21 Världen är sann (fakta/vetenskap/rättvisa)

En invändning man kan få från utomstående kan vara att "världen är ju inte alls bara god/vacker/sann". Självklart inte, men för att det växande barnet ska kunna bli en handlingskraftig individ som tar sig an världens ofullkomligheter krävs att det hinner bygga upp den egna tron på sin förmåga att agera, förändra, gå sin valda väg.

Det finns alltså inget positivt med att överösa barn och unga vuxna med nedslående information de ännu ej konstruktivt kan agera på. Då skapas bara vanmakt, apati och en misstro mot en upplevt förljugen vuxenvärld.

Mycket finns att läsa om dessa sjuårsperioder i tidigare nämnd litteratur och centralt för grundskolan är kanske 9-årsåldern när barnen har en "kris". Det är ett uppvaknande när barnet går ur en relativt bekymmersfri barndom (även om 3- & 5-årskriser också finns) där den är självcentrerad och är ett med omvärlden (kanske också dess centrum) till att uppleva sig skild från omvärlden. Jaget är ensamt och ingen kan helt förstå hur jag känner. En ensamhet som det växande barnet sedan har att förhålla sig till i livet. Det är ju också en frihet! Att vara en individ som visserligen tillhör en familj, en klass etc men fortfarande en helt unik varelse som upplever världen genom just mina sinnen.

Barnen kan under 9-årskrisen bli oroliga, ängsliga, arga och ömsom behöva eget utrymme och fysisk närhet.

Som exempel på waldorfpedagogikens koppling mellan barnens utvecklingsfaser och läroplanen kan nämnas att de just under denna period läser om gamla testamentet där Adam och Eva drevs ut ur Paradiset och människan fick sin kunskap men förlorade tryggheten och sin oskuldsfullhet.

Inga förklarar att det inte är av religiösa skäl man behandlar historier ur Bibeln utan för historiernas starka symbolik och hjälper eleverna att växa som individ. Att waldorfelever sedan blir allmänbildade är en positiv konsekvens av att de behandlar fler historier än skolor normalt gör.

Som exempel kan nämnas att elever runt om i världen i senare fas läser om nordisk mytologi som ju kan upplevas väsensskild från deras kultur men Inga nämner hur lärare där upplever hur

matnyttiga dessa historier är även för deras elever. (Kontentan; en bra berättelse är en bra berättelse!)

Waldorfpedagogiken ser att mänsklighetens utveckling speglar individens utveckling och därför passar olika historiska perioder in i olika åldrar. (Därför är klåfingriga skolpolitikerns krav på centralisering ett hot mot den unika kursplanen).

Vi nämner kort forskning som populäriserats och spridits den senaste tiden kring barns "självbehärsknin", eller som man ibland säger, förmågan att sätta omedelbar behovstillfredsställelse åt sida för att uppnå fördröjd behovstillfredsställelse. Rent konkret, som boken "Marshmallowstestet" beskriver, barns förmåga att avstå en godsak under en okänd tidsrymd (typ 5 minuter) för att få två om barnen klarar att vänta.

Denna förmåga (barnen har i test visat olika taktiker som att blunda, vända sig om, sjunga etc) har i långtidsstudier över många decennier visat sig säga mer om förväntad "framgång" i högre studier och yrkesliv än t ex IQ-nivåer eller andra jämförelsedata.

Inga sa att just stickning, virkning, slöjd och andra taktiska uppgifter övar upp barnens tålmod och strävan mot att uppnå mål som kan ta månader, terminer och ibland skolår att slutföra. Glädjen och stoltheten är stor när projekt blir färdiga.

Det är lärarens uppgift att hitta rätt utmaning till varje elev så att de kan känna belöning för sina insatser.

Avslutningsvis återknyter Inga till svårigheten att driva önskemålet om stark begränsning av skärmtid i dagens samhälle och tycker sig se stora konsekvenser på barns förmåga att fokusera. För 30 år sedan kunde hon ge en klass med ett instruktion och alla uppfattade. Nu krävs ett antal repetitioner och för en del barn individuella instruktioner.

Den mänskliga evolutionen går sakta men tempot i det nu allstädes närvarande medielandskapet har höjts och värst drabbar det de växande barnens hjärnor.

Inget barn drabbas av för lite skärmtid, det omvända är tydligt för Inga och andra vuxna i skolan. Bland annat nämner hon att förmågan att skapa inre bilder (fantasi) påverkas negativt och vid textfri teckning kan barn med mycket skärmtid ständigt rita samma tema. De yttre bilderna har tagit plats och det finns ingen vana av att väcka egna fantasin.

Avslutningsvis tipsar hon om Good News Magazine som koncentrerar sig uteslutande på just goda nyheter. Vi tackar Inga för intressant information och samtal.

3 Anna J berättade att två föräldrarepresentanter i Stiftelserådet (SR) har under innevarande verksamhetsår tvingats lämna sina förtroendeuppdrag. Anna Bergström har börjat arbeta i Eskilstuna och veckopendlar och Eva-Lena Hansen sitter på dubbla roller som förälder och personal på skolan vilket inte upplevs lämpligt.

Mötet beslöt att göra fyllnadsval till verksamhetsårets slut med Jan Bergman och Lisen Augustsson för att inför nästa år (start september) låta valberedning (Anki Hultman ansvarar) bearbeta fler potentiella kandidater.

4 Nästa möte är 18 maj kl.18.00 i årskurs 8:s klassrum

Vid tangentbordet/

Janne